

24-11-2022

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor Vlees,
Vleeswaren, Gemaksvoeding en Pluimveevlees
(pensioenfonds VLEP)

MVB- en betrokkenheidsbeleid

Inhoudsopgave

Inhoud

1.	Over dit document	3
2.	Governance	4
3.	Overtuigingen, kaders en uitgangspunten	5
3.1.	Internationale kaders	5
3.2.	Langetermijnwaardecreeatie als leidend principe	6
3.3.	Algemene uitgangspunten	6
3.4.	Doelstelling	6
3.5.	Thema klimaat en sociale thema's	6
4.	Instrumenten	9
4.1.	Uitsluitingenbeleid	11
4.2.	Stembeleid en engagement	11
5.	Implementatie	12
5.1.	Aandelen	12
5.2.	Bedrijfsobligaties (credits)	12
5.3.	Nederlandse woninghypotheken	12
5.4.	High Yield	12
5.5.	Emerging market debt	13
5.6.	Vastgoed	13
6.	Monitoring en verantwoording	14
7.	Evaluatie	15
	Bijlagen	16
	Betrokkenheidsbeleid	16

1. Over dit document

Dit document beschrijft het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB-beleid) van Stichting Bedrijfstakpensioenfond voor Vlees, Vleeswaren, Gemaksvoeding en Pluimveevlees (pensioenfond VLEP).

Pensioenfond VLEP ziet het ontwikkelen van het MVB-beleid als een iteratief proces, waarvan het eindpunt nog niet is bereikt. Gelijktijdig ontwikkelt ook de aanbiedersmarkt zich en komen er naar verwachting steeds meer en betere producten (van vermogensbeheerders) en tools (van dataproviders) waarmee het beleid van pensioenfond VLEP verder kan worden vormgegeven. De beleidsontwikkeling en implementatie gaan daarbij hand in hand. Dit MVB-beleid is daarom een levend document, dat gedurende het ontwikkelproces wordt aangepast.

Het MVB-beleid is vastgesteld in september 2018. In 2021 is het MVB-beleid verder uitgewerkt op basis van onderzoek uitgevoerd onder (gewezen) deelnemers en gepensioneerden. Ook is het beleid in lijn gebracht met het IMVB-convenant. Tot slot is de in 2020 vastgestelde verklaring inzake betrokkenheid als bijlage opgenomen in het MVB-beleid.

In 2022 is de implementatie van het MVB-beleid per beleggingscategorie toegevoegd aan hoofdstuk 5.

In dit document wordt beschreven:

- Governance van het MVB-beleid (hoofdstuk 2)
- Overtuigingen, kaders en uitgangspunten (hoofdstuk 3)
- De instrumenten die pensioenfond VLEP hanteert (hoofdstuk 4)
- De implementatie van het MVB-beleid van pensioenfond VLEP (hoofdstuk 5)
- Hoe pensioenfond VLEP het beleid monitort en er verantwoording over aflegt (hoofdstuk 6)
- Hoe pensioenfond VLEP het beleid evalueert (hoofdstuk 7)

In de bijlage is de verklaring inzake betrokkenheid opgenomen.

2. Governance

Het bestuur toetst jaarlijks of het MVB-beleid nog voldoet en voert eens in de drie jaar een volledige evaluatie uit. Aan de hand daarvan bepaalt het fonds of het beleid en voorgenomen ontwikkelingen aansluiten bij de verwachting en ambities van de stakeholders of dat aanscherping wenselijk is. Hierbij kan het bestuur zich baseren op de input verkregen van de deelnemer, het verantwoordingsorgaan (VO), de raad van toezicht (RvT) en de sociale partners (SP).

Pensioenfonds VLEP heeft afgelopen jaren veel aandacht besteed aan maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Hiertoe heeft het fonds periodiek educatiesessies met het gehele bestuur, VO en RvT georganiseerd en heeft pensioenfonds VLEP in 2019 het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen convenant ondertekend (hierna: IMVB-convenant). Hiermee heeft VLEP zich gecommitteerd aan de OESO-richtlijnen en de “Guiding Principles on Business and Human Rights” van de United Nations (UNGP’s).

Het geld dat pensioenfonds VLEP belegt, is het geld van de deelnemers. Daarom luistert het bestuur goed naar hen bij de keuzes die gemaakt worden op het gebied van MVB. Het pensioenfonds zoekt actief de dialoog op en neemt de wensen en waarden mee in de beleidsontwikkeling. Pensioenfonds VLEP heeft zijn deelnemers in 2021 over MVB geraadpleegd. Deze consultatie bevestigde het belang van voortgaande MVB-ontwikkeling en specifiek het belang van sociale thema’s en klimaatverandering.

pensioenfonds **VLEP**

3. Overtuigingen, kaders en uitgangspunten

Pensioenfonds VLEP heeft voor verantwoord beleggen de volgende definitie, missie en visie geformuleerd.

Definitie

Verantwoord beleggen is een beleggingsbenadering die nadrukkelijk rekening houdt met milieu (environment), sociale en governance-overwegingen (ESG-factoren).

Missie

Wij zorgen voor een pensioen voor iedereen die werkt(e) in de vlees-, vleeswaren-, gemaksvlees- en pluimvleessector. We zijn een professioneel en betrouwbaar pensioenfonds, dat pragmatisch en op een maatschappelijk verantwoorde manier handelt, de kosten beheerst en de belangen van onze werkgevers en deelnemers evenwichtig behartigt.

Visie

Wij zorgen voor een goed pensioen, waarbij we de pensioenregeling zo duidelijk mogelijk en toekomstbestendig maken. We handelen op een maatschappelijk verantwoorde manier en ontzorgen aangesloten werkgevers. We bieden pensioendeelnemers meer individuele regie op hun pensioen. Dat doen we door onze deelnemers proactief te informeren, we maken keuzemogelijkheden voor het pensioen inzichtelijk en begeleiden ze bij het maken van die keuzes.

De visie t.a.v. MVB van pensioenfonds VLEP is dat verantwoord beleggen bijdraagt aan zijn langetermijndoelstelling en onderdeel is van zijn toegewezen taak door verantwoordelijkheid te nemen als kapitaalverschaffer.

Met beleggingen verdienen pensioenfondsen geld. Vanzelfsprekend hebben pensioenfondsen daarbij ook verantwoordelijkheden.

Beleggingsovertuiging MVB

Het MVB-beleid is integraal onderdeel van het strategisch beleggingsbeleid. Pensioenfonds VLEP heeft acht beleggingsovertuigingen om de belangrijkste beleggingskeuzes vorm te geven. Daarvan is één beleggingsovertuiging specifiek op MVB gericht:

Maatschappelijk verantwoord beleggen voegt op lange termijn waarde toe

De verantwoordelijkheid van het fonds gaat verder dan een goede risico-rendementsafweging. Het fonds is zich bewust van de invloed die het als belegger kan uitoefenen. Daarom:

- is bij beleggingsbeleidsbeslissingen de MVB-impact onderdeel van de besluitvorming, naast rendement, risico en kosten;
- voert pensioenfonds VLEP een MVB-beleid waarover verantwoording wordt afgelegd; en
- heeft het fonds ook aandacht voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt MVB-beleid kan hebben op de omvang van het belegbaar universum - en daarmee mogelijk op het (risicogewogen) rendement - en het kostenniveau.

3.1. Internationale kaders

Pensioenfonds VLEP wil via de beleggingen en door actief aandeelhouderschap een positieve bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling én negatieve impact voorkomen van ondernemingen waarin wordt belegd.

Als uitgangspunt worden internationale verdragen en gedragscodes gehanteerd: “Global Compact” en “Guiding Principles on Business and Human Rights” van de Verenigde Naties en de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen, waarmee pensioenfonds VLEP invulling geeft aan de ondertekening van het IMVB-convenant. In dit convenant werken pensioenfondsen samen met overheid, vakbonden en maatschappelijke organisaties om negatieve effecten op samenleving en milieu, die worden veroorzaakt door ondernemingen in de beleggingsportefeuille, (trachten) te voorkomen en herstel en verhaal mogelijk te maken. Bij IMVB ligt de nadruk dus op MVB-risico's van de beleggingen voor samenleving en milieu.

3.2. Langetermijnwaardecreatie als leidend principe

Pensioenfonds VLEP is een langetermijnbelegger met langetermijnverplichtingen. Het fonds streeft via de beleggingen naar een goed pensioen voor de deelnemers, waarbij (maatschappelijke) langetermijnwaardecreatie een leidend principe is. Dit doet pensioenfonds VLEP door in de beoordeling van beleggingscategorieën (via een zogenaamde investment casus) een focus op de lange termijn risico-/rendementsaspecten van de categorie te plaatsen, rekening houdend met de langetermijnwaardecreatie. De beoordeling en beloning van de onderliggende uitvoerders heeft een focus op de lange termijn. Pensioenfonds VLEP wil geen kortetermijnprikkels in het beloningsbeleid.

3.3. Algemene uitgangspunten

3.4. Doelstelling

Pensioenfonds VLEP ziet het als zijn toegewezen taak om verantwoord bezig zijn met beleggingen. Het fonds gelooft dat bedrijven die in de bedrijfsvoering rekening houden met MVB-maatstaven op de lange termijn betere resultaten behalen (in termen van een hoger rendement en/of een lager risico) dan bedrijven die dat niet doen.

Met verantwoord beleggen streeft pensioenfonds VLEP ernaar om meer te beleggen in bedrijven en landen met een goede [E/S/G]-score en minder of zelfs niet in entiteiten in specifieke sectoren en partijen waarbij sprake is van ernstige en structurele schending van UN Global Compact Principles.

Verantwoord beleggen maakt integraal onderdeel uit van het beleggingsbeleid van pensioenfonds VLEP. Bij beleggingsbesluiten is de MVB-impact onderdeel van de besluitvorming. Pensioenfonds VLEP verlangt dat de fiduciair vermogensbeheerder de MVB-impact meeneemt bij de advisering en dat de vermogensbeheerders de MVB-impact meenemen in de allocatiebeslissingen. Het fonds vindt het belangrijk om het effect van het MVB-beleid te meten.

Het MVB-doel van pensioenfonds VLEP is tweeledig:

Portefeuilledoelstelling: Pensioenfonds VLEP wil rekening houden met MVB-maatstaven in de daadwerkelijke allocatie naar beleggingscategorieën, ondernemingen en landen. Daarbij gelooft het fonds dat dit leidt tot een beter risico-rendementsprofiel.

Invloed doelstelling: Pensioenfonds VLEP wil invloed uitoefenen op de bedrijven (en landen) waarin het belegt. De instrumenten die hierbij worden ingezet zijn stemmen (voting) en het aangaan van constructieve, kritische gesprekken met het bedrijf/land over wat voor het fonds belangrijk is (engagement). Daarbij wordt waar mogelijk aansluiting gezocht bij/samengewerkt met andere partijen en initiatieven.

3.5. Thema klimaat en sociale thema's

VLEP heeft bij het vaststellen van de prioriteiten voor het MVB-beleid gekeken naar de relevantie en urgentie voor zowel de portefeuille als de maatschappij. Belangrijke randvoorwaarde hierbij is dat ondernemingen waarin VLEP belegt niet structureel betrokken zijn bij bijvoorbeeld ernstige milieuvuiling, corruptie of mensenrechtenschendingen. Uit de consultatie van deelnemers in 2021 blijkt dat arbeidsomstandigheden een belangrijk aspect wordt bevonden, hetgeen pensioenfonds VLEP onderstreept. Daarom is dit naast klimaatverandering als een van de aandachtsgebieden opgenomen.

Klimaat

Vanuit meerdere perspectieven is klimaatverandering één van de belangrijkste aandachtsgebieden voor pensioenfonds VLEP. De gevolgen van klimaatverandering zijn nu reeds waar te nemen en nemen volgens de klimaatwetenschap alleen maar verder toe. Daarom is in 2015 het Akkoord van Parijs opgesteld, waarin landen zich hebben gecommitteerd de opwarming van de aarde onder de 2 graden Celsius te houden, met als ambitie 1,5 graden. Om dit te realiseren is het nodig dat de netto CO2-uitstoot in 2050 nul is.

Pensioenfonds VLEP heeft ten aanzien van klimaatverandering de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Het periodiek inzichtelijk maken van de CO₂-intensiteit van de portefeuille middels scenario-analyses.
- Inzichtelijk maken wat de impact van klimaatverandering op de portefeuille en de individuele beleggingscategorieën kan zijn.
- Pensioenfonds VLEP streeft ernaar de CO₂-reductie van de portefeuille in lijn te brengen met de internationale afspraken van het Akkoord van Parijs. De mogelijkheden hiertoe zullen per beleggingscategorie worden beoordeeld.
- Klimaatrisico analyseren en per beleggingscategorie een kader uitwerken voor het meewegen in beleggingsbeslissingen.
- Het uitsluiten van beleggingen in thermische kolen en teerzanden.
- Via actief aandeelhouderschap vermogensbeheerders en ondernemingen aansporen een beter klimaatbeleid te voeren. Hierbij wordt de samenwerking in internationaal verband gezocht om de impact te vergroten.

Door het meten van de CO₂-voetafdruk en deze te vergelijken met de Climate Transition Benchmarks¹ (CTB) monitort het pensioenfonds in hoeverre de reductiedoelstelling wordt gehaald. EU Climate benchmarks, zoals de CTB, zijn samengesteld uit ondernemingen die het akkoord van Parijs onderschrijven, wat inhoudt dat de wereldwijde temperatuurstijging moet worden beperkt tot ruim onder 2°C boven het pre-industriële niveau en dat de inspanningen moeten worden voortgezet om de stijging tot 1,5°C te beperken. Mocht de portefeuille van pensioenfonds VLEP hierop achterblijven, dan zal gekeken worden naar additionele maatregelen om de reductie te versnellen.

Sociale thema's

Uit het deelnemersonderzoek naar maatschappelijk verantwoord beleggen komt naar voren dat sociale thema's belangrijk worden gevonden. Daarom heeft pensioenfonds VLEP de thema's leefbaar loon, kinderarbeid, vakbondsvrijheid en veilige arbeidsomstandigheden als speerpunten in het MVB-beleid opgenomen. Deze onderwerpen zijn relevant vanuit het perspectief van impact van de ondernemingen op de samenleving, en ook vanuit een risicomanagement-perspectief.

Pensioenfonds VLEP stelt vast dat de databeschikbaarheid rondom sociale thema's nog sterk in ontwikkeling is. Dit betekent dat het niet eenvoudig is om de sociale thema's te implementeren in de portefeuille. Het pensioenfonds zal daarom in samenwerking met de fiduciair manager per beleggingscategorie monitoren hoe de dekking en kwaliteit van de data omtrent sociale aspecten zich ontwikkelt.

Pensioenfonds VLEP heeft voor de sociale thema's de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Het periodiek inzichtelijk maken van de ondernemingen die minder goed/slecht scoren op de onderwerpen arbeidsomstandigheden en mensenrechten.
- Het uitsluiten van ondernemingen die internationale normen schenden, waaronder de OESO-richtlijnen en UN Global Compact.
- Onderzoeken in hoeverre een best-in-class aanpak mogelijk is binnen mandaten en beleggingsfondsen.
- Via actief aandeelhouderschap vermogensbeheerders en ondernemingen aansporen transparant te zijn en zich te houden aan internationale normen voor arbeidsomstandigheden en mensenrechten.
- Risico's rondom mensenrechtenschendingen en arbeidsomstandigheden analyseren en een kader uitwerken voor het meewegen in beleggingsbeslissingen.

Sustainable Development Goals

Pensioenfonds VLEP wil via de keuze van zijn beleggingen en door actief aandeelhouderschap een positieve bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling. Om deze positieve bijdrage meetbaar en inzichtelijk te maken, zoekt het fonds aansluiting bij het breed gedragen raamwerk van de

¹ De Climate Transition Benchmarks, zijn net als de Paris-Aligned Benchmarks, zogeheten EU Climate Benchmarks.

Benchmark waarbij rekening wordt gehouden met het klimaatdoelstelling uit het Akkoord van Parijs

Titel : MVB- en betrokkenheidsbeleid pensioenfonds VLEP (t.b.v. update 2022)

Datum : 5 december 2022

Referentie : 2108-1280 v3.0 - Vertrouwelijk

Project : 2017-0783 Bpf VLEP Fondsdocumenten

pensioenfonds **VLEP**

“Sustainable Development Goals” (SDG’s) van de Verenigde Naties. Het fonds bespreekt met de vermogensbeheerders hoe de (netto) positieve impact inzichtelijk gemaakt kan worden op alle relevante SDG’s, waarbij een nadruk gelegd wordt op SDG’s die betrekking hebben op de focusgebieden van pensioenfonds VLEP. Deze thema’s sluiten goed aan bij SDG 8 (waardig werk en economische groei), 12 (verantwoorde consumptie en productie) en 13 (klimaatactie). Dit zijn onderwerpen die door de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden van pensioenfonds VLEP belangrijk worden gevonden.

pensioenfondsen **VLEP**

4. Instrumenten

Pensioenfondsen VLEP maakt in de uitvoering van het MVB-beleid gebruik van oplossingen die zich hebben bewezen en toegankelijk zijn via vermogensbeheerders. Het pensioenfonds heeft een voorkeur voor engagement boven uitsluiten, maar sluit wel bedrijven uit waar engagement op voorhand niet zinvol is, geen (positieve) respons op engagement activiteiten waarneembaar is en bedrijven die uitzonderlijk slecht scoren op enig MVB-gebied.

ALM-studie

De driejaarlijkse ALM-studie maakt een centraal onderdeel van het beleggingsproces uit. Via scenario's wordt de impact van klimaatscenario's geanalyseerd voor verschillende portefeuillevarianten.

Beleggingscategorieën (investment casus & kaderstelling)

Alle bestaande beleggingscategorieën worden tenminste eens per drie jaar geëvalueerd middels een individuele investment casus op basis van een aantal criteria, waar MVB ook onderdeel van uit maakt. Bij het MVB-perspectief komen de volgende zaken aan bod:

- De impact van een categorie op de wereld (hier wordt specifiek gekeken naar de negatieve bijdrage van de onderliggende ondernemingen in lijn met het OESO-richtsnoer);
- De impact van klimaatrisico op een categorie (zowel transitierisico als fysiek risico);
- De MVB-beleggingsmogelijkheden en beschikbaarheid van MVB-data.

Naast een generieke evaluatie bevat de investment casus ook een pensioenfonds-specifieke toets aan de hand van de investment beliefs (inclusief de MVB-investment beliefs) en een kwantitatieve portefeuilleanalyse.

In geval van een positief oordeel door het pensioenfonds volgt het opstellen van een kaderstelling voor een beleggingscategorie. Hierin staan de criteria, voorkeuren en randvoorwaarden opgeschreven waaraan een belegging dient te voldoen. Deze criteria gelden als vertrekpunt voor het managerselectietraject. Het MVB-beleid vormt een onderdeel van de kaderstelling. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan MVB wisselt per categorie, afhankelijk van de mogelijkheden en investment beliefs. Het gaat om de volgende keuzes:

- Uitsluiten
- Stemmen
- Engagement
- MVB-integratie (b.v. een 'best-in-class' benadering o.b.v. MVB-scores)
- Impactbeleggen

Door de MVB-impact in de besluitvorming te betrekken wordt het MVB-beleid geïntegreerd in de bestuurlijke cyclus. Dit geldt voor elke stap in het beleggingsproces.

Stap

Praktische toepassing

Titel : MVB- en betrokkenheidsbeleid pensioenfondsen VLEP (t.b.v. update 2022)
Datum : 5 december 2022
Referentie : 2108-1280 v3.0 - Vertrouwelijk
Project : 2017-0783 Bpf VLEP Fondsdocumenten

①	Beleggingsplan portefeuille-constructie	Bij de vaststelling van het beleggingsplan wordt ESG-impact van de voorgestelde wijzigingen meegenomen
②	Benchmark-selectie	Bij de keuze voor een benchmark wordt de score meegenomen in de besluitvorming
③	Inrichting mandaat	Bij het inrichten van een mandaat wordt expliciet de ESG-score meegenomen
④	Selectie vermogensbeheerders	Bij de selectie van een vermogensbeheerder wordt de ESG-impact meegewogen
⑤	Monitoring portefeuille	Bij de monitoring van de beleggingsportefeuille wordt naast rendement en risico gekeken naar de ESG-ontwikkeling
⑥	Monitoring vermogensbeheerders	Bij de monitoring van de vermogensbeheerders wordt de ESG-ontwikkeling meegenomen

Door de MVB-impact in elk besluit mee te nemen, wordt inzichtelijk gemaakt of het besluit bijdraagt aan de MVB-doelstellingen van pensioenfondsen VLEP.

Het pensioenfonds heeft ook aandacht voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt MVB-beleid kan hebben op de omvang van het belegbaar universum, het kostenniveau en het rendement en risico. Dit wordt in de besluitvorming meegewogen. Pensioenfondsen VLEP wil niet dat de toepassing van het MVB-beleid leidt tot een lager verwacht rendement voor de deelnemers. Daarnaast heeft het fonds aandacht voor mogelijk hogere kosten – deze dienen uitlegbaar te zijn. Deze verschillende aspecten weegt pensioenfondsen VLEP in zijn besluitvorming af, waarbij elke casus op zichzelf wordt beoordeeld.

Due Diligence

Pensioenfondsen VLEP gebruikt de MVB-due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers, de UNGPs, en het Instrumentarium (opgesteld voor pensioenfondsen t.b.v. het IMVB-convenant) als leidraad.

De uitvoering van de due diligence in de portefeuille ligt bij de vermogensbeheerders en wordt gemonitord door de fiduciër manager, die onafhankelijk van de vermogensbeheerders als onderdeel van het engagementprogramma een screening toe past en deze met pensioenfondsen VLEP bespreekt.

Onderliggende ondernemingen worden onderzocht en daarbij wordt gekeken naar zowel incidenten binnen de eigen onderneming als naar de toeleveringsketen van de onderneming. Vervolgens wordt bepaald hoe ernstig een incident is op basis van de volgende drie OESO-criteria:

- Schaal (de zwaarte van negatieve impact);
- Reikwijdte (bijvoorbeeld aantal getroffen individuen of omvang van milieuschade);
- Onomkeerbaarheid (de mogelijkheden om negatieve impact op individuen of het milieu te herstellen t.o.v. de situatie voor de negatieve impact).

Principles for Responsible Investments

Pensioenfondsen VLEP onderkent de Principles for Responsible Investment (PRI). Bij de selectie van vermogensbeheerders kiest het fonds bij voorkeur managers die de PRI hebben ondertekend. Daarmee geeft het fonds uitdrukking aan het belang dat wordt gehecht aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Per eind december 2021 hadden c.q. hebben alle geselecteerde vermogensbeheerders, inclusief de integraal vermogensbeheerder, de PRI ondertekend.

Omdat pensioenfonds VLEP niet zelf belegt, heeft het ervoor gekozen niet zelf de PRI te ondertekenen, maar kiest het bewust alleen voor vermogensbeheerders die de PRI hebben ondertekend.

4.1. Uitsluitingenbeleid

Naast de wettelijke uitsluitingen (clustermunitie en landmijnen) belegt VLEP niet in een aantal productgroepen die niet bij VLEP passen, namelijk:

- Controversiële wapens (inclusief clustermunitie en landmijnen)
- Tabak
- Kolen & teerzanden

Voor ondernemingen die deze producten maken, is engagement niet het meest geschikte instrument. Pensioenfonds VLEP kiest dan ook liever voor directe uitsluiting. De ondernemingen die zijn uitgesloten staan op de website van het fonds.

Pensioenfonds VLEP belegt niet in staatsobligaties van landen die onderworpen zijn aan sancties door de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie.

In het kader van de OESO-richtlijnen zijn er ook minimeisen als het gaat om het gedrag van ondernemingen. Zeer ernstige schenders van de richtlijnen horen niet thuis in de portefeuille van pensioenfonds VLEP en worden door de vermogensbeheerders uitgesloten. Ook wanneer actief aandeelhouderschap door middel van engagement en/of stemmen niet tot gewenste gedragsverandering leidt, gaat pensioenfonds VLEP met de beheerders in overleg om over te gaan tot uitsluiting.

4.2. Stembeleid en engagement

Pensioenfonds VLEP is zich bewust van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen en ziet het als zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid om bijvoorbeeld stemrecht uit te oefenen. Het pensioenfonds heeft de uitoefening van het stem- en engagementbeleid uitbesteed aan een hierin gespecialiseerde vermogensbeheerder. Zo kan worden samengewerkt met andere beleggers en kan een grotere invloed worden uitgeoefend.

pensioenfond **VLEP**

5. Implementatie

In dit hoofdstuk wordt toegelicht op welke wijze in de beleggingen per categorie invulling wordt gegeven aan het MVB-beleid. De invulling per categorie geldt naast het algemeen van toepassing zijnde uitsluitingenbeleid. Het betrokkenheidsbeleid geldt voor beursgenoteerde instrumenten (aandelen en obligaties). Het stembeleid geldt specifiek voor aandelen. De ambitie om een net-zero portefeuille te verwezenlijken wordt vooralsnog alleen op aandelen ontwikkelde markten toegepast.

De invulling is telkens een afweging tussen enerzijds de voorkeuren van pensioenfond VLEP, zoals de investment beliefs, investment cases en kaderstellingen en de mogelijkheden die beschikbaar zijn voor institutionele beleggers.

5.1. Aandelen

Ontwikkelde markten

De ambitie voor een net-zero aandelenportefeuille is het bepalende element van het MVB-beleid voor de invulling van aandelen ontwikkelde markten.

De allocatie is verdeeld over twee mandaten met dezelfde richtlijnen. Uitgangspunt hierbij is de MSCI World EU CTB Overlay benchmark. Deze index probeert zo nauw mogelijk aan te sluiten bij de minimumnormen van de EU Climate Transition Benchmark methodologie, zonder extra MSCI-specifieke doelstellingen. De basis voor CO₂-reductie is 30%, gevolgd door 7% op jaarbasis om in 2050 op net-zero uit te komen. In deze index is er minder nadruk op uitsluiten (controversiële wapens en ESG-schenders worden uitgesloten en tabak zal worden uitgesloten per 2023) en juist meer focus op engagement, hetgeen beter aansluit met het beleid van pensioenfond VLEP dan andere benchmarks die net-zero nastreven (zoals PAB). Daarnaast gelden er ook VLEP-specifieke richtlijnen om de Social-score te verbeteren ten opzichte van de benchmark.

Het stem- en betrokkenheidsbeleid van pensioenfond VLEP wordt toegepast op de aandelen waarin belegd is door middel van de Reo-overlay van de fiduciair vermogensbeheerder.

Opkomende markten

De net-zero ambitie omvat thans nog niet de allocatie naar aandelen opkomende markten, maar dit is op termijn niet uitgesloten. Tot dan worden aandelen opkomende markten belegd in een beleggingsfonds met een semi-passieve enhanced strategie tegen een reguliere, grijze benchmark van MSCI.

5.2. Bedrijfsobligaties (credits)

Pensioenfond VLEP heeft het MVB-beleid als volgt geïmplementeerd voor bedrijfsobligaties. Er geldt een streefallocatie van 25% naar het totaal van green, social en sustainable bonds. De ESG-scores en andere ESG-kenmerken van nieuw toe te voegen bedrijfsobligaties worden meegewogen door de manager voorafgaand aan een investering. De bedrijfsobligaties zijn onderdeel van de engagement overlay die de fiduciair vermogensbeheerder voert namens het pensioenfond.

5.3. Nederlandse woninghypotheken

Nederlandse woninghypotheken zijn een homogene beleggingscategorie die zich niet goed leent voor toepassing van het MVB-beleid op strategieniveau, zoals dat wel het geval is bij aandelen ontwikkelde markten. Pensioenfond VLEP heeft daarom het beleid, proces en resultaten van de managers ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen beoordeeld. Pensioenfond VLEP heeft gekozen voor beheerders die zich inspannen om hypotheeknemers tot duurzame keuzes te bewegen. De managers doen dit enerzijds door zogeheten groene hypotheeknamen aan te bieden, en anderzijds hypotheeknemers te informeren over verduurzaming van hun huis.

5.4. High Yield

Het mandaat wordt belegd tegen een reguliere, grijze benchmark met een 30% lagere carbon footprint dan de benchmark. De voornaamste reden voor deze opzet is dat er nog geen goed belegbare ESG-benchmarks beschikbaar zijn voor Global High Yield.

De manager zal de benchmark met de carbon footprint restrictie op kostenefficiënte wijze volgen met een beperkte tracking error. De manager zal hierbij ESG-criteria expliciet meewegen in investeringskeuzes.

De bedrijfsobligaties binnen het mandaat zijn onderdeel van de engagement overlay die de fiduciair vermogensbeheerder voert namens het pensioenfonds.

5.5. Emerging market debt

Hard currency

De allocatie hard currency is in 2021 toegevoegd aan Emerging Market Debt. Door de omvang van de allocatie is pensioenfonds VLEP beperkt tot een gepoolde belegging, zoals een beleggingsfonds. Hierdoor hangt de invulling van het MVB-beleid af van de strategie en dan met name de benchmark waartegen belegd wordt. Pensioenfonds VLEP heeft gekozen voor een op ESG-criteria gescreende variant van de benchmark die de standaard vormt voor EMD Hard currency.

Local currency

Het mandaat voor local currency is nog niet beoordeeld op de verschillende ontwikkelingen van het MVB-beleid van pensioenfonds VLEP. Het MVB-beleid is daarom nog niet expliciet geïmplementeerd voor deze allocatie. De evaluatie van het mandaat staat gepland voor 2023.

5.6. Vastgoed

Vastgoed leent zich bij uitstek tot het voeren van MVB-beleid. Net als bij Nederlandse woninghypotheken ligt de nadruk op de managerkeuze en minder op de strategiekeuze als het om maatschappelijk verantwoord beleggen gaat. Pensioenfonds VLEP heeft het beleid, proces en resultaten van de manager ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen beoordeeld. Pensioenfonds VLEP heeft gekozen voor een beheerder die zich inspent om bestaande vastgoedportefeuilles te verduurzamen, nieuwe projecten op duurzaamheid beoordeelt, oog heeft voor de positie van sleutelberoepen op huurmarkt, transparant is over het proces hieromtrent en die rapporteert over de resultaten van het MVB-beleid.

Om dit te kunnen beoordelen maakt pensioenfonds VLEP gebruik van de GRESB-score. De huidige manager heeft een GRESB-score van 5 op een schaal van 1 t/m 5, waarbij 5 de beste score is.

pensioenfonds **VLEP**

6. Monitoring en verantwoording

Het bestuur van het fonds is eindverantwoordelijk voor het gehele beleggingsproces en neemt beslissingen van beleidsmatige en strategische aard. Het bestuur evalueert daartoe (minstens) jaarlijks de invulling van maatschappelijk verantwoord beleggen door de uitvoerder en beheerders. De doelstelling hiervan is de borging dat het beleid effectief is, aansluit bij actuele wet- en regelgeving en de visie van bestuur en deelnemers en bij relevante ontwikkelingen op het gebied van MVB.

De fiduciair manager stelt onafhankelijk van de vermogensbeheerder(s) een uitgebreide MVB-risicoanalyse op, waarmee integraal inzicht in de MVB-risico's van de portefeuille wordt verkregen. Deze risicorapportage wordt halfjaarlijks opgesteld. Ook wordt de due diligence van de vermogensbeheerders getoetst aan het beleid van pensioenfonds VLEP.

Voor deze evaluatie verwacht pensioenfonds VLEP van beheerders en andere dienstverleners dat zij ten minste jaarlijks inzicht geven in de wijze waarop zij invulling hebben gegeven aan het MVB-beleid en de aandachtsgebieden van het fonds. De prestaties op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen zijn medebepalend voor de totale beoordeling van de prestaties van beheerders.

Het fonds is transparant over maatschappelijk verantwoord beleggen en zal jaarlijks publiekelijk rapporteren over de relevante activiteiten en resultaten, inclusief de uitvoering van het engagement- en stembeleid. Ook het MVB-beleid en de beleggingsbeginselen zijn publiek beschikbaar via de website.

7. Evaluatie

Pensioenfonds VLEP is van mening dat verantwoord beleggen een leerproces is en dat het nog niet volgroeid is, noch bij het eigen pensioenfonds noch in de markt.

Naast dat pensioenfonds VLEP verantwoording aflegt over het MVB-beleid op de beleidsdoelstellingen, evalueert het fonds het eigen beleid jaarlijks. Zo integreert het fonds het MVB-beleid in de beleggingscyclus en draagt het zorg voor een toekomstbestendig beleid.

pensioenfonds **VLEP**

Bijlagen

Betrokkenheidsbeleid

Maatschappelijk verantwoord beleggen is een belangrijk onderdeel van het beleggingsbeleid van Bedrijfstakpensioenfondsen voor Vlees, Vleeswaren, Gemaksvlees en Pluimveevlees (pensioenfonds VLEP). Het fonds is open over de wijze waarop daaraan invulling wordt gegeven. De herziene richtlijn aandeelhoudersrechten (SRD II), die op 1 december 2019 is geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving, vraagt ons transparant te zijn over de invulling en uitvoering van ons betrokkenheidsbeleid en over kernelementen van onze beleggingsstrategie en contracten met onze vermogensbeheerders. In dit document geven wij invulling aan die vraag.

Uitvoering van betrokkenheidsbeleid

Maatschappelijk verantwoord beleggen voegt op lange termijn waarde toe. De verantwoordelijkheid van het fonds gaat verder dan een goede risico-rendementsafweging. Het fonds is zich bewust van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen. Daarom:

- Is bij beleggingsbeleid-beslissingen de MVB-impact onderdeel van de besluitvorming;
- voert pensioenfonds VLEP een MVB-beleid waarover verantwoording wordt gegeven; en
- heeft het fonds ook aandacht voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt MVB-beleid kan hebben op de omvang van het belegbaar universum en het kostenniveau.

Het beleid voor verantwoord beleggen [LINK](#) is van toepassing op onze beleggingen in beursgenoteerde aandelen. Een belangrijk onderdeel van de uitvoering van ons beleid voor verantwoord beleggen is toezicht houden en invloed uitoefenen op de ondernemingen waarin we beleggen. We gaan met bedrijven in gesprek over de strategie, de financiële en niet-financiële prestaties, de governance en de maatschappelijke en ecologische impact. Ook stemmen de fondsen waarin wij beleggen op aandeelhoudersvergaderingen. Waar mogelijk wordt samenwerking met andere betrokken aandeelhouders gezocht.

Hoe we dit doen leggen we uit in het engagementbeleid [LINK](#) van onze fiduciaire manager en het stembeleid [LINK](#) van onze grootste fondsmanager, die het betrokkenheidsbeleid voor ons uitvoert en specifiek voor Nederland is aangesloten bij Eumedion. Op kwartaalbasis rapporteren wij over de gevoerde dialoog op onze website.

De uitvoerder heeft maatregelen getroffen om belangenverstrengeling te voorkomen. Deze zijn vastgelegd in het conflict of interest policy [LINK](#).

Beleggingsstrategie

Het lange-termijn strategische beleggingsprofiel van pensioenfonds VLEP is met behulp van een asset-liability management (ALM) studie tot stand en in lijn gebracht met profiel en looptijd van onze verplichtingen. De instrumenten die we hiervoor gebruiken zijn de matchingportefeuille, die als doel heeft om de waardeontwikkeling van de verplichtingen te volgen en het renterisico van de verplichtingen gedeeltelijk af te dekken; en de returnportefeuille die als doel heeft indexatiepotentieel te creëren. De juiste verdeling tussen deze portefeuilles zorgen voor de gewenste verhouding tussen rendement en risico.

Overeenkomst met vermogensbeheerders

In de uitbesteding van het vermogensbeheer middels een lange-termijn strategisch beleggingsbeleid en de daaruit voortvloeiende mandaatafspraken wordt onze langetermijnverplichting centraal gesteld bij de beleggingsbeslissingen en -strategie. De ondernemingen in portefeuille worden hierbij beoordeeld op zowel financiële als niet-financiële prestaties op de (middel)lange termijn. Dit beleid is tevens verwoord in de ABTN.

De vermogensbeheerder wordt jaarlijks beoordeeld, waarbij ook de kosten inclusief transactiekosten worden bekeken.

De looptijd van de overeenkomst met de fiduciair beheerder is voor onbepaalde tijd, maar pensioenfonds VLEP kan de overeenkomst met onmiddellijke ingang opzeggen.